U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce: **B. O.,** zast. JUDr. Filipem Chytrým, advokátem se sídlem v Praze, Rubešova 83/10, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2006, č. j. 49 Az 008/2006 – 61,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1940/VL-10-08-2005 ze dne 22. 12. 2005. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím stěžovateli neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání

jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejné pozornosti. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. nález ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 24, str. 222 - 223; obdobně též nález ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 31, str. 149), „[…] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivity rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“

V daném případě krajský soud žalobu stěžovatele zamítl jako nedůvodnou, když dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že stěžovatel podmínky pro udělení azylu nesplňuje. Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Vlast opustil, neboť je jedním z představitelů organizace „C. v. k.“, jež vyvíjí činnost na Ukrajině. Tato organizace se dostala díky ozdravovně dětí do sféry zájmů ruského kozáctva, které začalo vyhrožovat stěžovateli fyzickou likvidací. Stěžovatel zdůrazňuje, že ruské kozáctvo je podřízeno Ministerstvu obrany Ruské federace a představuje státní moc. Později se o organizaci stěžovatele začalo zajímat i ukrajinské kozáctvo, které

trvalo na tom, že stěžovatel musí přijmout jejich podmínky. V opačném případě bude stěžovatelova organizace prohlášena za nezákonnou a likvidována státními orgány. Ukrajinské kozáctvo má velmi těsné vazby na ukrajinskou armádu a vzhledem ke skutečnosti, že ukrajinské kozáctvo se opírá přímo o dekrety presidenta Ukrajiny č. 14/95, 1283/99, 1610/99, 966/99, opírá se tudíž o státní moc. Za Hejtmana ukrajinského kozáctva se prohlásil sám prezident Ukrajiny, nelze tedy v žádném případě pochybovat o tom, že ukrajinské kozáctvo jedná jako státní moc a nikoliv jako soukromá organizace. Vzhledem k této závažné skutečnosti, je tedy nutné si uvědomit, že jednání ukrajinského kozáctva je přímo přičitatelné státu Ukrajina. Z tohoto důvodu se stěžovatel neobrátil na státní orgány o pomoc, neboť jen stěží si lze představit, že by stěžovateli v tomto případě byla poskytnuta ochrana. Stěžovatel se v průběhu azylového řízení nacházel ve velmi špatném zdravotním stavu a to ovlivnilo jeho výpovědi, neboť se nemohl soustředit na kladené otázky. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho žalobní námitky vůči postupu žalovaného správního orgánu nebyly napadeným rozsudkem vyvráceny. Odůvodnění napadeného rozsudku potom stěžovatel shledává nedostatečným a neúplným. Stěžovatel je toho názoru, že žalovaný při posuzování jeho situace pochybil. Toto pochybení spatřuje stěžovatel zejména v tom, že žalovaný si neopatřil dostatečné podklady pro posouzení předmětné situace, což jej následně vedlo i k nesprávnému rozhodnutí v uvedené věci. Krajský soud vycházel při posuzování žádosti stěžovatele o azyl stejně jako žalovaný pouze ze Zpráv MZV USA, Zpráv MZČR a informací společnosti Člověk v tísni při České televizi. Nevyužil dalších zdrojů informací jako např. studie a zprávy Amnesty International, Organizace bezpečnosti a spolupráce v Evropě, Evropského parlamentu a dalších nevládních či mezinárodních organizací. Žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu a nezjistil řádně skutkový stav věci. Stěžovatel dále namítá, že mu během řízení u krajského soudu nebylo umožněno demonstrovat některé důkazy na podporu svých tvrzení, čímž byla porušena zásada práva na spravedlivý proces. Navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním

úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti, ale taktéž tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., a uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod k tomu, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí. Obdobně již Nejvyšší správní soud rozhodoval např. 3 Azs 23/2006, 3 Azs 128/2006, 1 Azs 13/2006 (publ. www.nssoud.cz)

Otázku vyhrožování ze strany soukromých osob řešil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 4 Azs 25/2003 – 80, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 26. 10. 2005, č. j. 5 Azs 129/2005 - 51, www.nssoud.cz., nebo rozsudku ze dne 26. října 2005, č. j. 3 Azs 256/2005 - 51, www.nssoud.cz. Stěžovatelem tvrzené problémy s příslušníky ukrajinského a ruského kozáctva nelze za pronásledování ve smyslu zákona o azylu považovat, neboť i kdyby se jednalo o potíže z důvodů zákonem o azylu předvídaných (národnostní konflikty), což v projednávané věci prokázáno nebylo, tak stěžovatel nevyužil všech dostupných prostředků nápravy v zemi původu. Tvrzené pronásledování a vyhrožování ze strany ruských kozáků nelze přičítat státním orgánům země původu stěžovatele, nebo jedná o cizí státní příslušníky. Využití ochrany státu původu žadatele o azyl je nutnou podmínkou pro nastoupení subsidiární mezinárodní ochrany formou udělení azylu. Ze shromážděných informací o zemi původu stěžovatele nelze dospět k závěru, že jednání ukrajinských kozáků by bylo možno přičítat státní moci. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani ta skutečnost, že ukrajinský premiér je čestným členem kozáků a je považován za hejtmana kozáků.

Tvrzení stěžovatele, že jeho žalobní námitky vůči postupu žalovaného správního orgánu nebyly napadeným rozsudkem vyvráceny, a že odůvodnění napadeného rozsudku shledává nedostatečným a neúplným, nejsou bez bližší specifikace přezkoumatelná. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu a nezjistil řádně skutkový stav věci, když z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný zabýval všemi stěžovatelem tvrzenými skutečnosti a zajistil si pro své rozhodnutí potřebný dostatek informací o situaci v zemi původu stěžovatele. Ohledně nedostatečného zjištění skutkového stavu lze odkázat na názor vyslovený v rozsudku č. j. 5 Azs 32/2005 ze dne 26. 7. 2005 (www.nsssoud.cz), který se zabýval rozsahem povinnosti správního orgánu zjistit skutečný stav věci. Taktéž krajský soud, jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku, reagoval na všechny žalobní námitky stěžovatele a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Námitka stěžovatele, dle které krajský soud stěžovateli neumožnil, aby demonstroval některé důkazy na podporu svých tvrzení, je vznesena pouze v obecné rovině, když stěžovatel nespecifikuje jaké důkazy krajský soud k návrhu stěžovatel e neprovedl ani co by případné další důkazy měly dokazovat. Povinnostmi správních soudů při dokazování ve smyslu ustanovení § 52 a § 77 s. ř. s. a mírou procesní aktivity, kterou vyžaduje soudní řád správní od účastníků se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutím (např. rozsudek ze dne 25. července 2006, č. j. 1 Azs 192/2005 - 52, www.nssoud.cz). Není povinností soudu za situace, kdy dospěje k závěru, že je skutkový stav zjištěn dostatečně, jakkoli doplňoval dokazování.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. února 2007

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu